

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z EDUKACJI DLA BEZPIECZEŃSTWA KLASA 8

Wymagania				
ocena dopuszczająca	ocena dostateczna	ocena dobra	ocena bardzo dobra	ocena celująca
Uczeń:				
▶ wyjaśnia zasady zachowania się ratujących (świadków zdarzenia) w miejscu wypadku	▶ uzasadnia znaczenie udzielania pierwszej pomocy ▶ omawia zasady zabezpieczenia miejsca wypadku	▶ omawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas zajęć	▶ wyjaśnia znaczenie podejmowania działań z zakresu udzielania pierwszej pomocy przez świadka zdarzenia ▶ podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	▶ przedstawia rolę świadka zdarzenia w pierwszej pomocy ▶ ocenia zachowanie się świadków zdarzenia (ratujących) na miejscu wypadku
▶ rozpoznaje osobę w stanie zagrożenia życia ▶ unika narażania własnego zdrowia na niebezpieczeństwo ▶ ocenia własne możliwości ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika ▶ wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku	▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej ▶ podaje przykład aplikacji na telefon komórkowy wspierającej udzielanie pierwszej pomocy ▶ wskazuje sposoby zabezpieczenia się przed zakażeniem w kontakcie z krwią i płynami ustrojowymi, stosowania uniwersalnych środków ochrony osobistej	▶ wyjaśnia pojęcie „stan zagrożenia życia” ▶ rozpoznaje potencjalne źródła zagrożeń w kontakcie z poszkodowanym	▶ uzasadnia, że prawidłowe wezwanie pomocy może mieć istotne znaczenie dla ratowania życia poszkodowanych ▶ charakteryzuje poszczególne ogniwa łańcucha ratunkowego ▶ wskazuje przyczyny i okoliczności prowadzące do szybkiego pogorszenia stanu zdrowia lub zagrożenia życia
▶ ocenia przytomność poszkodowanego ▶ ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) ▶ udrożnia drogi oddechowe rękoczynem czoło–żuchwa ▶ systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ rozpoznaje u osoby stan zagrożenia życia ▶ wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej ▶ postępuje według poznanego schematu ratunkowego	▶ omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika ▶ odwraca na plecy poszkodowanego leżącego na brzuchu, gdy zachodzi taka konieczność ▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej	▶ wymienia objawy utraty przytomności ▶ wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku ▶ podaje przykłady zagrożeń w środowisku domowym, ulicznym, wodnym, w przestrzeniach podziemnych, w lasach	▶ dowodzi konieczności udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego ▶ wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych

- ocenia przytomność poszkodowanego - udrożnia drogi oddechowe - ocenia czynność oddychania u osoby nieprzytomnej (trzema zmysłami, przez okres do 10 sekund) - systematycznie ponawia ocenę oddychania u osoby nieprzytomnej - układa osobę nieprzytomną w pozycji bezpiecznej - wzywa odpowiednią pomoc	- postępuje według poznanego schematu ratunkowego - udziela pomocy osobie omdlełej - wymienia zagrożenia dla osoby nieprzytomnej	- wyjaśnia mechanizm niedrożności dróg oddechowych u osoby nieprzytomnej - omawia zasady postępowania bezpiecznego dla ratownika	- wykazuje związek między utratą przytomności a zagrożeniem życia - wymienia przyczyny i objawy nagłych zapaść i utraty przytomności	- wyjaśnia rolę układu nerwowego, układu krwionośnego i układu oddechowego w utrzymywaniu podstawowych funkcji życiowych - omawia zasady postępowania z osobą nieprzytomną
- rozpoznaje czynności życiowe poszkodowanego lub ich brak - postępuje według poznanego schematu ratunkowego - wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej - wzywa odpowiednią pomoc	wykonuje na manekinie uciski klatki piersiowej i oddech zastępczy, samodzielnie i we współpracy z drugą osobą	- wymienia najczęstsze przyczyny zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego - omawia uniwersalny algorytm w nagłym zatrzymaniu krążenia - wyjaśnia pojęcie „nagłe zatrzymanie krążenia”	- opisuje zastosowanie automatycznego defibrylatora zewnętrznego (AED) - wykazuje wpływ zastosowania AED na zwiększenie skuteczności akcji resuscytacyjnej - wymienia oznaki nagłego zatrzymania krążenia	- uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zaburzeń czynności życiowych poszkodowanego - wymienia warunki i czynniki zapewniające resuscytację wysokiej jakości
- wykonuje na manekinie ręczny ratunek w przypadku zadławienia - wzywa odpowiednią pomoc	- stosuje poznany schemat ratunkowy - wymienia przykłady działań zapobiegających zadławieniu u małych dzieci	- wyjaśnia pojęcie i mechanizm zadławienia - postępuje według poznanego schematu ratunkowego	omawia schemat postępowania w przypadku zadławienia	uzasadnia konieczność udzielania pierwszej pomocy w przypadku zakrztuszenia lub zadławienia
- wymienia środki stanowiące wyposażenie apteczki pierwszej pomocy - wyjaśnia zastosowanie poszczególnych materiałów opatrunkowych - wykonuje opatrunek osłaniający na ranę w obrębie kończyny - posługuje się chustą trójkątną podczas opatrywania ran i unieruchamiania kończyn - bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne - wzywa odpowiednią pomoc	- wymienia przedmioty, jakie powinny znaleźć się w apteczce domowej - opatrunki kończyn chustą trójkątną - stosuje podstawowe zasady opatrywania ran - stosuje właściwe opatrunki w zależności od rodzaju urazu i umiejscowienia rany	- wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce przygotowanej na wyprawę turystyczną - omawia zasady pierwszej pomocy w urazach kończyn - wymienia przedmioty, jakie powinny się znaleźć w apteczce samochodowej - wykonuje opatrunek osłaniający na ranę głowy, szyi, twarzy, klatki piersiowej i jamy brzusznej	- wyjaśnia pojęcie rany - wskazuje zależność między sposobem opatrzenia rany a jej gojeniem się - planuje wyposażenie apteczki dla kilkuosobowej grupy na wyprawę turystyczną w zależności od pory roku	- uzasadnia konieczność opatrywania ran - rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku

▶ wykonuje opatrunek uciskowy ▶ tamuje krwawienie za pomocą opatrunku ▶ wzywa odpowiednią pomoc ▶ bezpiecznie zdejmuje rękawiczki ochronne	▶ wyjaśnia, jak rozpoznać krwotok zewnętrzny ▶ opisuje opatrunek uciskowy ▶ opisuje zasady pierwszej pomocy w sytuacji wystąpienia zagrożenia z użyciem broni konwencjonalnej	▶ układa poszkodowanego w odpowiedniej pozycji, w zależności od umiejscowienia urazu ▶ tamuje krwotok przy użyciu dłoni oraz opatrunku uciskowego	▶ wyjaśnia pojęcia: „rana”, „krwotok” ▶ wyjaśnia, dlaczego silny krwotok zagraża życiu ▶ wyjaśnia zagrożenie związane z silnym krwotokiem ▶ rozróżnia rodzaje krwotoków	▶ rozpoznaje stopień zagrożenia osoby poszkodowanej i wyjaśnia zasady bezpiecznego postępowania w rejonie wypadku ▶ opisuje zasady zachowania się w sytuacji zagrożenia przy użyciu akronimu: uciekaj, schowaj się, walcz
▶ stosuje unieruchomienie obłożeniowe ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ stosuje zasady unieruchamiania doraźnego kości i stawów	▶ wykorzystuje podręczne środki do unieruchomienia urazu	▶ wyjaśnia pojęcie „złamanie”; ▶ wymienia przyczyny urazów kostno-stawowych	▶ wymienia przykłady zapobiegania urazom w sporcie, w domu, w pracy
▶ demonstruje metodę chłodzenia w przypadku oparzenia kończyny ▶ wzywa odpowiednią pomoc	▶ wyjaśnia, na czym polega udzielanie pierwszej pomocy w oparzeniach ▶ wymienia przykłady zapobiegania oparzeniom, ze szczególnym uwzględnieniem środowiska domowego i małych dzieci	▶ charakteryzuje stopnie oparzeń termicznych ▶ omawia zasady postępowania w przypadku oparzenia termicznego	▶ omawia skutki działania wysokiej temperatury na organizm człowieka ▶ wyjaśnia pojęcie „oparzenie”	▶ przedstawia metody zapewnienia bezpieczeństwa własnego, osoby poszkodowanej i otoczenia w sytuacjach symulowanych podczas lekcji
▶ rozróżnia poszczególne sygnały alarmowe i środki alarmowe ▶ omawia zasady właściwego zachowania się w razie uruchomienia sygnałów alarmowych ▶ potrafi zachować się po ogłoszeniu alarmu w szkole	▶ omawia sposób zachowania się uczniów po usłyszeniu sygnału alarmu ▶ wskazuje drogi ewakuacji w szkole	▶ omawia rodzaje alarmów ▶ wymienia zasady ostrzegania ludności o zagrożeniach ▶ wyjaśnia zasady zachowania się ludności po usłyszeniu sygnału alarmowego	▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów ▶ omawia rodzaje alarmów	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb i innych podmiotów ▶ uzasadnia przydatność znajomości sygnałów alarmowych
▶ charakteryzuje zagrożenia pożarowe w domu, szkole i najbliższej okolicy ▶ rozpoznaje i prawidłowo zareaguje na sygnał alarmu o pożarze w szkole	▶ omawia zasady zachowania się podczas pożarów ▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych	▶ wskazuje w szkole miejsca szczególnie zagrożone wystąpieniem pożaru i uzasadnia swój wybór ▶ przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	▶ wyjaśnia najczęstsze przyczyny powstawania pożarów ▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych	▶ uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice ▶ planuje postępowanie uczniów po usłyszeniu sygnału o pożarze
▶ wymienia przykłady zagrożeń związanych z wystąpieniem powodzi ▶ podaje zasady postępowania w razie zagrożenia powodzią	▶ omawia znaczenie kolorów stosowanych w ratownictwie powodziowym	▶ omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji wystąpienia powodzi	▶ uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratowniczych	▶ wyjaśnia, dlaczego na terenach powodziowych należy przeciwdziałać panice

- wymienia przykłady nadzwyczajnych zagrożeń wywołanych przez człowieka - opisuje pożądane zachowania ludności w sytuacji zagrożeń chemicznych - wymienia przykłady zagrożeń środowiskowych	- uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb ratunkowych - omawia zasady postępowania w razie intensywniej śnieżycy	- omawia zasady zachowania się podczas wypadków i katastrof komunikacyjnych, technicznych i innych - przedstawia obowiązki ludności w sytuacjach wymagających ewakuacji	- opisuje rodzaje zagrożeń związanych z działalnością człowieka - omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w sytuacji zagrożeń cywilizacyjnych - omawia rolę różnych służb i innych podmiotów w organizacji ewakuacji	- uzasadnia potrzebę przeciwdziałania panice - uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń różnych służb i innych podmiotów - uzasadnia znaczenie bezwzględnego stosowania się do zaleceń służb organizujących ewakuację
wymienia składniki bezpieczeństwa państwa	wyjaśnia, co rozumie przez pojęcie „bezpieczne państwo”	wymienia i charakteryzuje podstawowe pojęcia związane z bezpieczeństwem państwa	określa istotę problemu bezpieczeństwa	podejmuje dyskusję na temat bezpieczeństwa państwa
orientuje się w geopolitycznych uwarunkowaniach bezpieczeństwa, wynikających z położenia Polski	- wymienia czynniki mające wpływ na bezpieczeństwo Polski - omawia misję Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	- wymienia organizacje międzynarodowe i przedstawia ich rolę w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski - wymienia uzbrojenie Sił Zbrojnych RP	- omawia filary współczesnego bezpieczeństwa Polski - omawia podstawowe zadania Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa - wyjaśnia rolę Sił Zbrojnych w systemie obronności państwa	- omawia rolę organizacji międzynarodowych w zapewnieniu bezpieczeństwa Polski - opisuje strukturę organizacyjną Sił Zbrojnych RP
przedstawia sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	opisuje sposoby zabezpieczenia dowodów cyberprzemocy	wyjaśnia istotę cyberbezpieczeństwa państwa	przedstawia rolę i miejsce cyberbezpieczeństwa militarnego w systemie cyberbezpieczeństwa państwa	dobiera i tworzy umiarkowanie złożone wypowiedzi dotyczące cyberbezpieczeństwa państwa
wskazuje kierunki świata za pomocą: Słońca, Słońca i zegarka	wyjaśnia zasady orientowania się w terenie	- orientuje się w terenie na podstawie cech przedmiotów terenowych - wskazuje kierunki świata za pomocą kompasu	wskazuje kierunki świata za pomocą Gwiazdy Polarnej i fazy Księżyca	wskazuje kierunki świata za pomocą busoli i GPS
wyjaśnia zasady orientowania się w terenie za pomocą mapy	- wskazuje różnicę między mapą a planem; - posługuje się planem	- rozdziela znaki topograficzne - czyta mapę topograficzną	- orientuje się w terenie według mapy - orientuje mapę geometrycznie i magnetycznie	- porównuje mapę z terenem - określa swoje miejsce na mapie
- rozdziela kategorie broni strzeleckiej - opisuje zasady zachowania się na strzelnicy przy posługiwaniu się bronią	wymienia podstawowe części składowe broni strzeleckiej	opisuje poszczególne części składowe broni strzeleckiej	uzasadnia konieczność dokonywania przeglądu, czyszczenia i konserwacji broni strzeleckiej	wyjaśnia zasadność stosowania środków ostrożności przy posługiwaniu się bronią

▶ wymienia okresy zjawiska strzału	▶ wyjaśnia od czego zależy siła odrzutu	▶ opisuje podstawowe czynniki warunkujące tor lotu pocisku	▶ charakteryzuje poszczególne okresy zjawiska strzału	▶ opisuje poszczególne elementy toru pocisku
▶ przyjmuje postawy strzeleckie: leżącą, klęczącą i stojącą	▶ prawidłowo zgrywa przyrządy celownicze	▶ reguluje oddech w czasie składania się do strzału	▶ prawidłowo ściąga język spustowy	▶ opisuje warunki wpływające na celność strzelania